

TEOSOFISEN LIIKKEEN TEHTÄVÄ JA TARKOITUS

Pekka Ervastin esitelmä 6.5.1928

Teosofisen liikkeen tehtävä ja tarkoitus on tämän päiväisen esitelmän aiheeksi ilmoitettu. Ylihuomenna tiistaina toukokuun 8 p:nä on kulunut 37 vuotta Madame Blavatskyn kuolemasta ja tätä päivää, Valkoisen Lootuskukan päivää, niinkuin sitä nimitetään, on vietetty Madame Blavatskyn kuolemasta lähtien jonkunlaisena muistojuhlana. Mielestäni muuan tapa kunnioittaa hänen muistoaan on ajatella ja tarkastella sitä teosofista liikettä, jonka hän pani alulle. Kun tämmöistä aatteellista liikettä tahdomme tarkastella ja arvostella, on kaksi mahdollista tapaa käytettävänä. Toinen tapa on tarkastella sitä niin sanoakseni historiallisesti, sen kehityshistoriaa ja sen nykyisiä saavutuksia. Toinen tapa on tarkastaa sen alkuperäistä ohjelmaa ja perustajan tarkoitusta.

Jos tahtoo tietää, mitä kristinusko on, silloin tietysti on toinen tapa tarkastaa ja katsella, millä tavalla tämä kristinusko on ilmennyt tässä näkyväisessä maailmassa, fyysillisessä maailmassa, siis katsella sen nykyisiä tuloksia semmoisina kuin ne ilmenevät kirkkojen opeissa ja kristikansojen keskenäisissä suhteissa. Silloinhan saa kuvan siitä, mitä kristinusko on kristittyjen mielestä. Toinen tapa olisi tutkia, mitä kristinusko on sen perustajan mielestä, mitä se alkuaikoina on ollut. Tämä tapa arvostella jotakin aatteellista liikettä sen fyysillisten saavutusten nojalla on hyvin tavallista. Jos sanotaan itämaisistä uskonnoista esimerkiksi, että Buddha opetti niin ja niin, on paljon niitä, jotka väittävät, ettei sitä tiedä, jollei ole käynyt itämailla ja nähnyt, mitä se siellä on. Ja ne, jotka ovat käyneet siellä, sanovat esimerkiksi, että buddhalaiset laamat istuvat rukousmyllyjensä ääressä ja pyörittävät niitä, jotta mylly pyörisi ja rukous tulisi sen mukana tehdyksi, ja he uskovat, että tämä rukous on yhtä tepsivä kuin jos sen mutisisi. Toiset taas uskovat, että jos mahdollisimman

nopeasti mutisee rukouksia, niin ne tekevät paremman vaikutuksen. Tästä näkee, minkälaista on, kun katsotaan fyysillisiä tosiseikkoja. Mutta toinen näkökanta, josta pidämme kiinni, on se, ettemme vielä tiedä mitään, jos katselemme buddhalaisia, vaan siten, että tutkimme Buddhan oppia. Ja tämä näkökanta, tämä teosofinen kanta voittaa yhä enemmän ja enemmän alaa kristikunnassa.

Siten sanotaan, ettei pidä katsoa ihmisten jokapäiväistä elämää, yhteiskunnallista ja valtiollista elämää. Ei siinä vielä näe, mitä todellisuudessa uskonto on. Jeesus on tarkoittanut jotakin muuta. Kyllä kristityt itse sen ymmärtävät sängen hyvin, ja olisi paikallaan, jos huomattaisiin, että samanlainen kanta soveltuu toisiinkin uskontoihin. Me ajattelemme jo, ettei pidä nykyisestä kirkosta, nykyisen ihmiskunnan saavutuksien nojalla arvostella kristinuskoa. Päinvastoin uskonnon perustajan tarkoitus on opittava ymmärtämään. Me olemme oppineet ajattelemaan niin, ja samalla tavalla on arvosteltava toisia. Nämä molemmat näkökannat ovat pidettävät mielessä henkistä liikettä arvostellessa.

Teosofinen liike on niin nuori, vähän yli viisikymmentä vuotta, että voi aivan hyvin seurata sitä kaikissa sen historiallisissa vaiheissa. Sentähden on välttämätöntä sekä katsoa sen historiallisia saavutuksia – sitä työtä, mitä se on tehnyt – että myöskin sen johtajan ja ensimmäisen alkuunpanijan tarkoitusta ja hänen näkökantaansa. Ajattelin siis, että tässä nyt kääntäisimme huomiomme hetkeksi tähän teosofiseen liikkeeseen katsellaksemme ensiksi, miten sitä liikettä teosofit itse yleensä ovat käsittäneet, ja sitten taas toiseksi, miten Madame Blavatsky on sitä ymmärtänyt.

Mistä me kaikkein parhaiten voimme seurata teosofisen liikkeen kehitystä? Tietysti Teosofisen Seuran vaiheista, seuran, jonka Madame Blavatsky itse pani alulle. Sillä vaikka on aivan oikein sanoa, että Madame Blavatsky pani teosofisen liikkeen alulle, niin on toiselta puolen myös oikein sanoa, että Madame

Blavatsky oli mukana perustamassa tätä liikkeen ensimmäistä kiteytymää eli seuraa ja sille antoi ensimmäisen tehtävän. Seura sai hänen testamenttinsa. Sentähden on luonnollista tarkastaa Teosofista Seuraa, joka alussa siten edusti teosofista liikettä.

On olemassa hyvin paljon seuroja, jotka edustavat teosofista liikettä. Alkuperäinen Teosofinen Seura on vain se, joka oli ensimmäinen, mutta nyt sitä jo edustaa monet eri seurat; ja on tänä päivänä helpompaa tehdä ero itse teosofisen liikkeen ja sitä eri tavalla edustavien seurojen välillä. Madame Blavatsky puhui Teosofisesta Seurasta ja liikkeestä ja huomautti, että ellei Teosofinen Seura ole uskollinen liikkeelle, niin ei seura mitään merkitse. Meillä on se käsitys tästä liikkeestä, joka on yleinen käsitys kaikissa sivistyneissä piireissä, että se oli alussa jonkunlainen haarautuma spiritistisestä liikkeestä, että se on kosketuksessa vainajain kanssa. Madame Blavatsky puolusti spiritistisiä ilmiöitä, mutta selitti ne toisella tavalla kuin varsinaisilla spiritisteillä oli tapana. Nämähän yleensä selittivät, että kaikki semmoiset ilmiöt, jotka tulevat mediumin välityksellä ovat vainajien myötävaikutuksella toimeenpantuja, mutta Madame Blavatsky sanoi, ettei ole niin ajateltava, että vainajia olisi aina mukana tässä, että se on hyvin harvinaista. Siinä on enimmäkseen tuntemattomia luonnon voimia ja sellaisia luonnonhenkiä, jotka ovat mediumin yhteydessä. Näytti ensiksi, että hän olisi asettunut spiritismin vastustajaksi, koska ei ollenkaan hyväksynyt spiritistien selityksiä. Nykyiset tutkijat ovat tulleet aivan samaan tulokseen kuin Madame Blavatsky, kun ovat mahdollisimman tieteellisellä tavalla tutkineet näitä ilmiöitä, nimittäin siihen, että vainajien vaikutuksesta voi puhua hyvin harvoin. Muutamat sanovat, että nähtävästi on vainajain maailma vaikuttamassa, mutta useimmissa tapauksissa sanotaan, että ilmiöt ovat todellisia, mutta ei ole todistettu, että vainajat olisivat mukana niissä vaikuttamassa. Niissä on luonnon voimia ja inhimillisiä kykyjä, jotka vaikuttavat.

Siis, kun Madame Blavatsky vuonna 1875 perusti Teosofisen Seuran, se puhui alussa melkein yksinomaan tämmöisistä ilmiöistä ja Madame Blavatsky selitti niitä. Mutta kun Madame Blavatsky ja eversti H. S. Olcott olivat muuttaneet Indiaan vuonna 1879, silloin sai teosofinen tehtävä laajemman ja kiteytyneemmän muodon. Silloin sen ohjelma laadittiin. Sen ohjelma oli ensin paljon laajempi ja tähtäsi spiritististen ilmiöitten selittämiseen, mutta sitten sai sen ohjelma sen muodon, joka sillä nykyään on. Ohjelmassa on kolme pykälää, kuten tiedämme. Seuran tehtävänä on: 1) muodostaa ihmiskunnan yleisen veljeyden ydin katsomatta rotuun, uskontunnukseen, sukupuoleen, yhteiskunnalliseen asemaan ja väriin, 2) edistää vertailevaa uskontojen tutkimista, filosofista ja tieteellistä työtä; sekä 3) tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia kykyjä.

Tässä ohjelmassa on kolme pykälää, mutta kuten tiedämme asetettiin ainoastaan ensimmäinen pykälä aivan kuin portiksi kaikille jäsenille. Heidän täytyi kaikkien, jotka tahtoivat tulla jäseniksi, yhtyä ensimmäiseen pykälään, ihmisten yleiseen veljeyteen, tunnustaa, että kaikki ihmiset ovat veljiä. Silloin pyrkijä pääsee Teosofisen Seuran jäseneksi. Yleisesti kuului jäsenen velvollisuuteen, vaikka ei sitä tässä mainita, mutta kaikissa teosofisissa seuroissa se aluksi otettiin huomioon, sitoutua osoittamaan toisille jäsenille samaa suvaitsevaisuutta, jota toivoi omille mielipiteilleen. Se kuului käytännössä jäsenten velvollisuuksiin, se katsottiin kuuluvan siihen itsestään. Nyt ei meidän itse asiassa tarvitse syventyä Teosofisen Seuran historiaan tai sen vaiheisiin vuosikymmenien kuluessa, meidän tarvitsee vain yksinkertaisesti katsoa, miten näitä ohjelmapykälää on käsitetty, miten Teosofisen Seuran jäsenet ovat niitä yleensä ymmärtäneet. Ei tarvitse nähdä yksityisyyksiä, vaan voi pysyä aivan teoreettisissa ja aatteellisissa kysymyksissä saaden kuitenkin kuvan siitä, miten niitä voidaan ymmärtää ja miten niitä on ymmärretty. Vasta sen jälkeen otamme puheeksi, miten

Madame Blavatsky niitä käsitti ja mistä syystä niitä ehkä on toisella tavalla ymmärretty.

Sanotaan näin: Tämän seuran jäseneksi pääsee uskomalla ihmisten yleiseen veljeyteen. Moni ihminen sanoo voivansa siihen yhtyä, sillä se on luonnollinen kanta. Ei kukaan kiellä, että kaikki ihmiset ovat veljiä, ei kukaan kiellä olevansa veli eri sukupuolten kanssa. Kaikki ihmiset ovat yhdenarvoisia. Se on helppo ymmärtää, sillä onhan sitä teroitettu suurissa uskonnoissa. Buddha sitä opetti. Ranskan vallankumouksen jälkeen on tämä tullut aivan kuin vaatimukseksi. Täytyy ymmärtää, että ihmiset ovat veljiä. Ja kun sitten tällainen veljeys käsitetään luonnollisella tavalla jokaiselle ihmiselle kuuluvana vakaumuksena, niin se tietysti saa älyllisen leiman, eikä velvoita niin suuresti jokapäiväisen elämän suhteen. Se velvoittaa Teosofisen Seuran jäsentä juuri tuohon suvaitsevaisuuteen, siihen, ettemme häiritse toista hänen vakaumuksessaan ja annamme hänen uskoa, niinkuin hän tahtoo, ja me itse uskomme omalla tavallamme.

Tämä suvaitsevaisuus sisältyy veljeyteen, ja veljeys ei esiinny tällaisena uskonasiana erikoisemmin velvoittavana, vaan on luonnollista, että jos joudutaan vaikeisiin tilanteisiin maailmassa, niinkuin silloin, kun maailmansota alkoi, ei usko veljeyteen häiritse käsitystä velvollisuudesta isänmaata kohtaan. On luonnollista, että vaikka esimerkiksi venäläiset hyökkäävät maahan, se, joka ryhtyy puolustaa maataan on veli heidän kanssaan. Hän voi tietysti sanoa, että veljeys kyllä on tosiasia luonnossa, mutta että venäläiset eivät siitä välitä, vaan hyökkäävät, ja että hänen täytyy puolustaa. Saksalaiset ajattelivat niin, että täytyy nousta venäläisiä, ranskalaisia ynnä muita vastaan. Jokaisessa maassa, vaikka oltiin ihmisiä, teosofeja ja uskottiin yleiseen veljeyteen, eikä edes pälkähtänyt päähän sitä epäillä, jokaisessa maassa lähdettiin sotaan. Mutta jos syvemmin ajattelempa asiaa, niin huomaamme, että jos kaikki ovat veljiä, ei tämä ole oikein. Ei esimerkiksi perheessä lähdetä tappamaan

veljiä. Olisi mahdotonta, jos todella uskoo veljeyteen, jos uskomme, että kaikki olemme veljiä, nekeritkin, olisi mahdotonta ja meitä kovasti vaivaisi, jos meidän täytyisi heitä tappa. Tämän sanon ohimennen, mutta näemme teosofisen liikkeen kehityksen aikana, että Teosofisen Seuran jäsenet, vaikka olivat sanoneet uskovansa ihmisten veljeyteen, ei se estänyt heitä isänmaataan puolustamasta.

Sitten menemme toiseen ohjelmapykälään. Siinä sanotaan, että Teosofisen Seuran asia on edistää tieteellistä tutkimusta, siten että esimerkiksi tekee itämaisia oppeja tunnetuksi Euroopassa. Huomaamme, että Teosofisessa Seurassa käsitettiin tämäkin pykälä erikoisella tavalla. Vaikka nimenomaan sanottiin, että pitää edistää näitä tutkimuksia, niin huomaamme, että teosofisessa liikkeessä sangen vähän sitä edistettiin, verrattain vähän. On tietysti tunnustettava teosofisen liikkeen ansioksi, että se paljon suuremmalla voimalla kuin muut on levittänyt indialaisia oppeja. Onhan se esimerkiksi julkaissut Bhagavad Gitan ja tehnyt sen tunnetuksi länsimailla. Samoin muitakin indialaisia kirjoja, kuten esimerkiksi Upanishaadeja, on tulkittu teosofisella taholla. Mutta yleensä on huomattava, että tällaista tieteellistä työtä on hyvin vähän tehty. Teosofisen Seuran tehtävä olisi ehkä ainakin ollut tehdä näitä kirjoja tunnetuksi, mutta huomaamme, ettei sitäkään ole tehty, että ei paljoakaan ole käännetty teosofein huomiota niihin kirjoihin, eikä vaivauduttu niitä tutkimaan, vaan on enemmän pantu painoa siihen Madame Blavatskyn väitteeseen, että kaikissa maailman uskonnoissa ja filosofioissa on perustana samat opit, on viitattu samoihin oppeihin. On olemassa tuollainen salainen oppi, johon kaikki uskonnot viittaavat.

Tätä esoteerista uskoa, joka on kaikkialla, Madame Blavatsky nimitti teosofiaksi. Sentähden Teosofinen Seura otti heti tehtäväkseen levittää teosofiaa, sitä ydinoppia, mikä tavallaan on kaikissa uskonnoissa. Se levitti teosofiaa, määrättyä maailmankatsomusta, joka oli esoteerisena ytimenä, sisäisenä

salaisena oppina kaikissa uskonnoissa ja filosofioissa. Tämä oli aivan luonnollista ja sentähden me huomaamme, että se työ on kantanut hedelmää. Teosofinen maailmankatsomus on suunnattomasti levinnyt. Se on viidenkymmenen vuoden aikana tullut niin tunnetuksi maailmassa, että pidetään semmoisen ihmisen olevan hieman aikaansa jäljessä, joka ei tiedä karmasta tai jälleensyntymisestä. Hän tuskin tuntee nykyaikaista kaunokirjallisuutta, kaikkialla siinä ilmenee teosofiset opit tai niiden vaikutus. Nyt edellytetään, että kaikki tuntevat näitä asioita. Nykyaikainen teosofia on niin levinnyt, että kaikki sivistyneet ihmiset tietävät jotakin siitä. Kun katsoo Teosofista Seuraa ollen itse teosofi huomaa, että tämä on kääntänyt heidän huomionsa kiinteästi erääseen toiseen seikkaan, nimittäin siihen, että tämän teosofian takana, sen oppien takana ja siis kaikkien uskontojen takana on mestarien veljeskunta, on sellainen salainen veljeskunta, jonka jäseniä ovat mestarit ja mahaatmat, tietäjät, joita on lähetetty maailmaan perustamaan uusia uskontoja. Kun huomataan, että ihmiset kaipaavat uutta pelastajaa, silloin lähetetään Mahaatma sitä auttamaan, lähetetään joku Mestari tai Veljeskunnan edustaja sitä tukemaan. Madame Blavatsky oli sellainen ja hänen jälkeensä oli toisia, jotka näkymättömässä maailmassa edustivat tätä veljeskuntaa.

Teosofisessa Seurassa uskotaan, että ne, jotka ovat sen johtajia juuri edustavat tätä veljeskuntaa. Kun katsoo Teosofisen Seuran kehitystä, niin huomaamme aivan selvästi, kuinka seuran jäseniin tämä käsitys on kiteytynyt, että Mestarien edustajat ovat määrättyjä henkilöitä. He edustavat ja tietävät, mikä on tämän opin ydin, he osaavat sitä edustaa. Ja siten aivan itsestään syntyy teosofisen liikkeen ohella luonnollisesti auktoriteetti-usko. Oikeastaan myöhempinä aikoina Teosofiseen Seuraan liittyvien ihmisten ei tarvitse tutustua Madame Blavatskyn vaikeaan oppiin. Riittää, kun lukee myöhempien suurten opettajien kirjoja, silloin kun tulee teosofiksi. Samalla tavalla kuin kirkonuskossa lapset kasvatetaan koulussa ja he oppivat joitakin asioita. Heidät on

kastettu ja he ovat saaneet nauttia Herran pyhää ehtoollista ja tunnustetaan kristityiksi. Mutta ei ole koskaan sanottu, että heidän täytyy itse tarkasti tutkia Jeesuksen oppia, mihin hän kehottanut. Tietysti aivan tuollaisena runollisena vaikuttimena sanotaan, että lue Jeesuksen oppia, mutta ei mitään semmoista, että pitäisi tutkia tätä oppia. Yliopistossa luetaan kaikenlaisia postilloja ja katkismuksia ja dogmatiikkoja ja sitten tullaan kristityiksi. Ei Teosofisessa Seurassa ilmoiteta Madame Blavatskyn teoksia, niissä on niin paljon sekavaa, ettei ihminen jaksa lukea niitä. Mutta on paljon kauniita myöhemmin ilmestyneitä kirjoja, joista saa selvää teosofisesta maailmankatsomuksesta. Siten syntyy auktoriteetti-usko.

Kolmannen pykälän mukaan on tutkittava ihmisen salaisia kykyjä. Huomaamme, että Teosofinen Seura on tällä alalla verrattain vähän tehnyt. Tietysti psyykkisen tutkimuksen seurukset ovat paljon enemmän tutkineet ihmisen ja luonnon salaisia puolia. Onhan esimerkiksi professori Freud tehnyt psykoanalyttisiä kokeita, ja monet ovat ottaneet huomioon hänen saavutuksensa. Miten on taas Teosofinen Seura ottanut tämän tehtävän? Se on ymmärtänyt, että ihminen on itse kutsuttu kehittämään itsessään salaisia kykyjä oppiakseen näiden kykyjen avulla tutkimaan. Ihmisen on vaikea tutkia näitä muuten kuin siten, että hän tekee itsestään sen koneen, jonka avulla niitä kokee. Mutta koska teosofia aina teroittanut, kuinka vaarallista ja vaikeaa on näiden kykyjen kehittäminen, kuinka vaarallista on kehittää yliaistillisia voimia, on kyllä kehoitettu olemaan niitä liian paljon kehittämättä. Ainakin pitää oikealla tavalla kasvattaa ja kehittää itseään oikean opettajan johdolla, ja koska teosofisessa liikkeessä on sellaisia, jotka edustavat salaisten tietojen veljeskuntaa, joilla on nämä kyvyt, on luonnollista, että he itse asiassa ovat ainoat, jotka kykenevät opettamaan toisia ja heissä kehittämään näitä kykyjä. Sillä tavalla on luonnollisesti auktoriteetti-usko päässyt vaikuttamaan kolmannen pykälän työhön. Siis jäsenet eivät itse pyri kehittämään itsessään

yliaistillisiä kykyjä, vaan tyytyvät siihen tietoon, että on muutamia auktoriteetteja, joissa on tämä kyky kehittynyt, jotka osaavat kertoa toisille, varoittaa toisia j.n.e. Tässä on luonnollisesti ase arvostelevalle kannalle.

Meistä on inhimilliseltä kannalta aivan oikeinkin, että näin on, mutta huomaamme, että tämä kanta on omiaan lujittamaan auktoriteettiä. Mutta nyt on Indian ajoilta ollut meillä mottona: Totuus on korkein uskonto. Luonnollista on silloin, että kaikkien jäsenten mielikuvituksessa totuus on sama kuin teosofia, kaikkien uskontojen esoteerinen oppi. Ja koska ei ole mitään uskontoa, joka olisi totuutta korkeampi, niin on luonnollista, että ei ole mitään, joka olisi teosofiaa korkeampi. Siis me uskomme ja pidämme teosofiaa totuutena. Se on parempi kuin kaikki uskonnot ja filosofiat ja meille muodostuu sellainen esoteerinen oppi, tällainen teosofinen uskonto, joka antaa meidän elää rauhassa, kunnes joku tapahtuma meidät järkyttää, niinkuin esimerkiksi maailmansota.

Ehkä teistä tämä esitys paikoitellen tuntuu hieman käsittämättömältä. Miten muuten voi asianlaita olla. Tämä vain osoittaa, jos näin tuntuu, kuinka luonnollista on ollut kehitys teosofisessa liikkeessä. On vain huomattava se merkillinen kohta, ettei Teosofinen Seura pysynyt eheänä. Jos kaikki olisivat oppineet ymmärtämään juuri tällä tavalla, miksi ei se pysynyt ehjänä, miksi syntyi uusia seuroja, erilaisia teosofisia, Ruusu-Risti- ja antroposofisia seuroja, miksi eivät kaikki jäsenet kulkeneet mukana tässä luonnollisessa kehityksessä. Olihan niin turvallista, kun Mestarien veljeskunta oli kaiken takana ja nämä heidän edustajansa selittivät kaikki. Ja teosofia on totuus ja meidän on vain luotettava, että kaikki on kaunista ja hyvin.

Meidän täytyy ottaa huomioon se seikka, että teosofista liikettä ei muodosta yksinomaan Teosofinen Seura. Teosofiseen liikkeeseen kuuluvat Antroposofinen Seura, Ruusu-Risti, Teosofinen Seura y.m. Minä kysyn vain, mitä nämä muut teosofisen liikkeen edustajat sanovat. He vastaavat: Me emme

tyydy minkäänlaiseen uuteen kehitykseen, vaan tahdomme pitää kiinni siitä, mitä sen perustaja Madame Blavatsky opetti. Me tahdomme tutkia yhä syvemmin, mitä hänen alkuunpanemansa teosofinen liike oli. Mitä se silloin oli? Silloin ei auta muuta kuin tarkastaa uudelleen teosofista liikettä ja sen tarkoitusta ja silloin lähemme Teosofisen Seuran motosta, siitä tunnuksesta, jonka Madame Blavatsky sille antoi. Se on indialainen puheparsi, pyhistä indialaisista kirjoista ja kuuluu: *Satjaan naasti paroo dharmah*. Mutta koska olemme tutkijoita ja etsimme, niin olemme ottaneet huomioon, ettei tämä vanha sanskritinkielinen lause ole vielä näissä sanoissa täydellinen, vaan siihen kuuluu toisia sanoja, jotka selventävät sitä. Nämä ovat: [!].

Nyt suomennan ensimmäiset sanat: „Ei ole uskoa, joka on totuutta korkeampi,“ ja sitten jälkimäiset sanat: „eikä ole mitään syntiä (eli rikosta), joka olisi valhetta korkeampi.“ Mutta tässä sana 'usko' ei ole mikään sanatarkka käänös, sillä sanskritinkieleessä ei ole mitään sanaa, joka vastaisi usko-sanaa, sillä *dharma* merkitsee lakia tai elämän tehtävää tai hyvettä. Minä näin nuorena Sphinx-nimisessä saksalaisessa aikakauskirjassa, joka ilmestyi 90-luvulla, tämän kohdan käännettynä seuraavalla tavalla: „ei ole mitään lakia yläpuolella totuutta“. *Dharma* ei merkitse ainoastaan lakia ja elämän tehtävää, vaan hyvettä. Kuten muistamme on buddhalaisilla *Dhammapada*-niminen kirja. *Dhamma* on sama kuin *dharma*, ja se on käännetty aivan luonnollisesti indialaisesta paali-kielestä hyveeksi, *dhammapada* hyveen tieksi.

Dharma-sanan merkitykseen kiintyy luonnollisesti huomiomme, kun otamme lukuun tuon lauseen toisen puolen, sillä *pataka*-sanaa ei voi kääntää muulla tavalla. Se merkitsee syntiä, lankeemusta aivan etymologisesti, sillä mytologiassa puhutaan helvetistä – *patala*. Sillä on aivan kiinteä merkitys. Siis koska *aurita* on valhe, petos, niin saamme: valheen yläpuolella ei ole mitään syntiä. Valhe on ensimmäinen synneistä tai rikoksista tai petoksista. Tämä jälkimäinen osa on siis selvästi näin: „valhe on

ilkein synneistä, lankeemuksista“, ja koska tämä jälkimäinen puoli on saanut näin selvän merkityksen, niin seuraa siitä, että dharmankin täytyy merkitä ennenkaikkea hyvettä. Koska valhe on paheista ensimmäinen, niin totuus on hyveistä ensimmäinen.

Kun käännämme tuon mottomme, Teosofisen Seuran tunnuslauseen tuolla tavoin, on koko asia aivan uudessa valossa. Se merkitsee, että jos olemme Teosofisen Seuran jäseniä, jos otamme osaa Madame Blavatskyn liikkeeseen, niin me tunnustamme totuuden korkeimmaksi elämässä ja olemme nähneet, että valhe on hirmuisin synneistä ja totuus on ensimmäinen hyveistä. Miten luulemme voivamme olla hyveellisiä, jos emme aseta totuutta ensimmäiseksi, jos voimme valehdella, pettää ja tehdä vääryyttä? Madame Blavatskyn laatiman tunnuslauseen mukaan on teosofisen ihmisen arvo siinä, että hän käsittää totuuden korkeimmaksi ja pitää totuudesta kiinni. Siksi teosofisen liikkeen osanottajat ovat totuuden etsijöitä. On hyvin tavallista, että sanomme olevamme totuuden etsijöitä. Hyvä. Mutta olemmeko ymmärtäneet, ettemme voi sitä olla, jos emme itse ole rehellisiä, jos emme itse aseta totuutta ylimmäksi ja jokapäiväisessä elämässä ole täysin rehellisiä tunteissa ajatuksissa ja teoissa. Tätä Madame Blavatsky teosofian avulla tahtoi teroittaa.

On usein tehty ero eri maailmankatsomusten välillä. Me olemme sanoneet olevamme kristittyjä tai muhamettilaisia tai mitä tahansa, mutta jokapäiväisessä elämässä ei ole välitetty totuudesta. Totuus on ensimmäinen hyveistä, valhe ensimmäinen paheista. Kun tästä pitää kiinni, niin huomaa, että jos tahtoo olla Teosofisen Seuran tai jonkun teosofisen liikkeen seuran jäsen, niin täytyy olla totuuden etsijä, totuuden kunnioittaja ja kannattaja. Se asettaa suuren edesvastuun. Emme ole mitään totuuden etsijöitä, jos otamme jotain sokeasti uskomalla, vaikka toinen esittäisi jotain valheitakin, jos ajattelemme, että on niin hauskaa, jos joku suuri maailmanopettaja tulee, emmekä itse oikein tiedä mitään. Emme ole silloin oikein totuuden etsijöitä,

sillä Jeesuskin sanoo: Valvokaa ja rukoilkaa, että olisitte valveilla, kun sudet tulevat lammasten vaatteissa.

Kun aina pitää totuudesta kiinni omassa jokapäiväisessä elämässään, silloin ei ole mitään hätää. Silloin tulee kosmilliset vapahtajat ja muut, voi olla rauhallinen. Ei merkitse mitään, että he sanovat: Minä olen niin korkealla, että olen se ja se. Ajatteleva ihminen rukoilee ja on valveilla, eikä tahdo kuulla muuta kuin totuutta, ja on rehellinen. Mikään valhe ei voi häntä silloin lähestyä. Ja kun hän on tällä tavalla ymmärtänyt Madame Blavatskyn antaman tunnuslauseen, silloin on hän ehkä voinut tutkia, mitä nuo Teosofisen Seuran ohjelmapykälät tarkoittavat ja mitä ne meille opettavat ja paljastavat.

* * *